

Olimpiya dünyası

www.olimpnews.az
www.olimpiadunyasi.az

Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin qəzeti

Nº 50 (1395), 30 noyabr - 2 dekabr 2018-ci il

Ozət 2001-ci ildən çıxıı

Yaponiyanın paytaxtı Tokioda Milli Olimpiya Komitələri Assosiasiyanının (MOKA) Baş Assambleyası keçirilir

Yaponiyanın paytaxtı Tokioda Milli Olimpiya Komitələri Assosiasiyanının (MOKA) Baş Assambleyası keçirilir.

Assambleya çörçivəsində MOKA-nın audit və maliyyə, marketinq, atletlər, beynəlxalq əlaqələr və tibbi komissiyalarının iclasları keçirilib və məruzələr dinlənilər. Gəncələr komissiyasının və MOKA-nın İcraiyyə Şurasının iclasları da gündəliyə daxil edilib.

Noyabrın 28-dən MOKA-nın Baş Assambleyası işə başlayıb. Assambleyada 206 Milli Olimpiya Komitəsindən 1400-dək nümayəndə iştirak edib. Tədbir MOKA-nın

prezidenti Şeyx Əhməd Al-Fasad Al-Sabahın açılış nitqi ilə başlayıb.

Assambleya iştirakçılarının "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarının keçiriləcəyi yarış obyektləri ilə tanışlığı da nözörədə tutulub.

Noyabrın 28-də Baş nazir Tokioda işə başlayan Milli Olimpiya Komitələri Assosiasiyanının Baş Assambleyasının iştirakçıları qarşısında çıxış edib. O deyik ki, Yaponiya 2020-ci il Oyunlarının tohələkəsiz, rahat və cəlbəcidi olmasi üçün vahid komanda kimi işləməyə çalışacaq.

Yaponiyanın Baş naziri Shinzo Abe boyan edib ki, Tokioda 2020-ci ildə keçiriləcək Yay Olimpiya və Paralimpiya Oyunları zamanı yapon hökuməti bütün dünyaya ölkənin yeni texnologiyalarını və qədim mödəniyyətini nümayiş etdirəcək.

Tədbirdə dünyadan 206 ölkəsindən, o cümlədən Azərbaycandan nümayəndələr iştirak edir. Azərbaycan nümayəndə heyətinin Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə rohborlik edir.

Sonda Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin İcraiyyə Komitəsinin iclası keçiriləcək.

Azərbaycan nümayəndə heyəti AƏOH-un 24-cü Konqres və Assambleyasında ölkəmizi təmsil edib

Noyabrın 22-23-də Belçikanın paytaxtı Brüsselde Avropa Ədalətli Oyunlar Horokatinin (AƏOH) 24-cü Konqres və Assambleyası keçirilir. Tədbirdə ölkəmizi Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, Azərbaycan Ədalətli Oyunlar Komissiyasının (AzƏOK) sədri, Dövlət Gömrük Komitəsi İdman Sağlamlıq Mərkəzinin baş direktoru Xəzər İsayev və AzƏOK-ın mosul katibi Aysel Sultanova təmsil ediblər.

Noyabrın 23-də Avropa Regionlar Komitəsində keçirilən Konqresdə AƏOH-a üzv olan 30-dan çox ölkənin, eləcə də, Belçikada yaşayan müxtəlif

dinlərin nümayəndələri iştirak müzakirələr aparılıb, məruzələr dinlənilib.

(ardı 2-ci səhifədə)

Millimiz dünya çempionatını bürünc medalla başa vurdu

Görüşdən Rusiya komandası qalib ayrılaraq finala yüksəlib. Meksika və Bakıda toşkil olunmuş dünya kuboku və komandalararası dünya çempionatında qalib olan millimiz bu yarışı bürünc medalla başa vurub.

Finalda iso Rusiya və İran taekvondocuları üz-üzə göləblər. Çempionatın qalibi İran millisidir.

Komandamız yarıda baş möşqçilər Reza Mehmandoust, Elnur Amanov və böyük möşqçi Rəşad Əhmədovun rohborliyi ilə çıxış edib.

Olimpiyzm

Tomas Bax aksiyaya dəstək nümayiş etdirdi

Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) prezidenti Tomas Bax Tokio-2020 Olimpiya Oyunları Təşkilat Komitəsinin ekolojiya təşbbüsü dəstək möqsədi ilə şəxsi əl telefonunu onlara təslim edib.

Yaponiyanın istifadə olunmayan elektrik vasitələrinin toplanması kampaniyasına 2017-ci ildə start verilib. Yaponlar Olimpiya medalları möhzə bu vasitələrin içində olan qiymətli materialdan hazırlanacaqlar. İdeya müəllifi bu aksiyanın "gündoğar ölkənin" ekologiyasının qorunmasına və Olimpiya Oyunlarının toşkilinə bir töhfə olacağı qənaətindədir.

Tokio-2020 Olimpiadasının medalları 2019-cu ildə təqdim olunacaq.

Milan və Stokholm Olimpiada-2026-ya ev sahibliyi iddiasındadır

Milan (İtalya) və Stokholm (İsveç) Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin Tokioda keçirilən iclasında Olimpiada-2026-ya ev sahibliyi etmək üçün namizədliliklərini təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, XXIV Qış Olimpiya Oyunlarının ev sahibinin adı növbəti ilin iyundunda Lozannada açıqlanacaq.

Bundan əvvəl Kalqari, Siyon və Qrats şəhərləri Olimpiada-2026 uğrunda namizədlilik mübarizəsindən geri çöküblər. Sapporo iso diqqətini Olimpiada-2030 uğrunda mübarizəyə yönəldib.

Anons

Bert Şufs: "Biz Braziliyaya qalib gəldik. Unudulmaz hadisədir..." Səh. 3

Paytaxtimiz dünya çempionatına uğurla ev sahibliyi etdi

"Bu qələbə mənim karyeramda yeni mərhələ oldu"

Səh. 4

Çempionlar Lıqası:
İngiltərə klubları ümidi
doğrultmadılar

Səh. 7

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA

KÜLTƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN
İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDU

ƏZİZ OXUCULAR!

Olimpiya **dünyası**-na 2019-cu il üçün abunə yazılışı başlayıb.

OLİMPIYA DÜNYASI

Abunə yazılışının

3 aylıq qiyməti - 6 manat (1 nüsxə)
6 aylıq qiyməti - 12 manat (1 nüsxə)
12 aylıq qiyməti - 24 manat (1 nüsxə)

Abunə yazılış üçün

- ✓ "Azərbaycan" İB-ə (tel: 440 39 83)
- ✓ "Qaya" (tel: 565 67 13)
- ✓ "Səma" (tel: 596 22 97)
- ✓ "City Press" (tel: 437 28 10)
- ✓ "Kaspı" (tel: 432 39 55)

"Olimpiya dünyası"-nın imanınızın aynası

OLİMPIYA DÜNYASI

Ədalətli Oyunlar

Azərbaycan nümayəndə heyəti AƏOH-un 24-cü Konqres və Assambleyasında ölkəmizi təmsil edib

(övvəl 1-ci səhifədə)

Həmin gün Brüssel Parlamentində AƏOH-un ilin yekunlarına həsr olunmuş "Qala Mükaftandırma" mərasimi keçirilib. Mərasimdə dünya idmanında forqlonan idmançılar və mütoxossislər AƏOH-un ədalətli oyunlar sahəsində mükafatları təqdim olunub.

Noyabrın 24-də Belçika Olimpiya Komitəsində AƏOH-un 24-cü Baş Assambleyası keçirilib. Tədbirdə gündəlikdə dayanan bir sıra məsələlər müzakirə olunub, iştirakçı nümayəndələr öz təcrübəsinə böyük, ideyalarını paylaşıblar. Qurumun hesabatı diniñənib və növbəti üçün bündəcisi təsdiqlənib.

Assambleya çörçivəsində iştirakçı ölkə nümayəndələri arasında interaktiv seminar təşkil edilib. Müxtəlif qruplara bölnən işçisi qrupları ədalətli oyunlar hərəkatının müxtəlif ak-paketlərdən təbliğ və inkişaf etdirilməsi istiqamətində müzakirələr apararaq təcrübələrini paylaşıblar.

Azərbaycan nümayəndə heyəti tərəfindən bu il AzƏOK-un 20 illik yubiley mərasiminin, BƏOK-un Qala Mükaftalarının təqdimetmə

Xəbərlər

Ağırlıqqaldıranlar Süvənləndiricilər gəliblər

Noyabrın 29-da ağırliqqaldıranlar üzrə Azərbaycan kuboku yarışlarına start verilib. Turnir Süvənləndiricilərinin yarış zahində keçirilib. Yarıda ölkəmizin müxtəlif klub və cəmiyyətlərinə təmsil edən 100-ə yaxın atlet mübarizə apardı.

Azərbaycan kubokunun keçirilməsində məqsəd atletlərin həzirlıq səviyyəsinin yoxlanılması, ehtiyat qüvvənin nəzərdən keçirilməsi, güclü idmançıların seçiləcəkliyidir.

Turnirə bu gün yekun vurulacaq.

Antidoping mövzusunda maarifləndirici seminar keçirilib

Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi və Azərbaycan Qılıncınlıq Federasiyasının birgə təşkilatlığı ilə antidoping mövzusunda maarifləndirici seminar keçirilib.

İdmançılarımız beynəlxalq turnirə^{həzişləşir}

Noyabrın 26-da stolüstü tennis üzrə 2006-ci il və daha kiçik təvəllüdü idmançılar üçün təlim-məsəq toplantıına start verilib.

Mərasiminin Bakıda keçirilməsi barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, yubiley ərofəsində AzƏOK-un sədri Xəzər İsayevin müəlliifi olduğu qurumun 20 illik fealiyyətindən bəhs edən "Azərbaycanda Ədalətli Oyunlar-20 il" kitabı və təşkilatın yeni loqosu ictimaiyyətə təqdim edilib. Qeyd olunub ki, BƏOK tərəfindən Ədalətli Oyunlar Regional İnkışaf Mərkəzinin Azərbaycanın paytaxtı Bakıda yaradılması qərara alınıb. Assambleya zamanı "Azərbaycanda Ədalətli Oyunlar-20 il" kitabı tədbir iştirakçılarına təqdim edilib.

Assambleyanın sonunda növbəti Konqresin 2019-ci ilde hansı ölkədə keçirilməsi məsəlesi gündəmə qoyulub və müzakirələr aparılıb. Qeyd edək ki, tədbirin hənsi ölkədə keçirilməsi növbəti ilin övvəlində AƏOH-un İcraiyyə Komitəsi tərəfindən təsdiq olunacaq.

Yarıda ölkəmizi beynəlxalq dərəcəli həkimlər, Azərbaycan Taekvondo Federasiyasının baş hakimi Elşən Quliyev və Coşqun Nadirov təmsil edir.

Güləş

Pəhləvanlarımız Çeçenistanın paytaxtı Qroznida keçirilən sərbəst gülöş üzrə "Əhməd Kadirov" turnirində mübarizə aparıblar.

Beynəlxalq turnirde 5 komanda mübarizə aparıb. Böyük məşqçi Zəlimxan Hüseynov və məşqçi Sadruddin Ayqubovun rohbərliyi altında çıxış edən

Pəhləvanlarımız Qroznida mübarizə aparıblar

millimiz dairəvi keçirilən yarışda üçüncü yerdə layiq görüldü. Millimiz Qırğızıstan (10:0) və Mongolustan kollektivino (8:2) qalib gələsə də, "Axmat" (3:7) və "Avropa"ya (4:6) məğlub olub. Beynəlxalq turnirin bürünc mükafatına sahib çıxan yığımız 22 min dollar pul mükafatına layiq görüldü.

* * *

İranın Urmiya şəhərində keçirilən yekun gülöşçilər arasında "Martyrs Cup"

turnirində sərbəst gülöşçilərin mübarizəsinə yekun vurulub. Məşqçilər Rövşən Hacıyev və Əşref Əliyevin rohbərliyi altında mübarizə aparan yığımız qrupda əvvəlcə Urmiya kollektivi ilə qarşılaşdı. Görüş 5:5 hesabıyla başa çatıb. Fördi qarışışlarda fərqinə görə yerli komanda qələbə qazanıb. Millimiz bu möglubiyyətin əvəzini İranın digər komandasından çıxıb - 7:3. Qrupdakı son görüşdə Ermənistana 6:4 hesabıyla qalib gələn pəhləvanlarımız 3-cü yer uğrunda qarışışmaya vəsiqə qazanıblar. Son görüşdə İranın daha bir komandası ilə qarışışan komandamız iki gülöşçimiz zədələnməsi səbəbindən görüşü möglub başa vurub - 4:6. Bu nəticə ilə gülöş yığımız Urmiyada 4-cü yeri tutub.

Taekvondo

Komandamız Avropa birinciliyində yarışır

Noyabrın 29-da İspaniyada taekvondo üzrə Avropa birinciliyinə start verilib. Komandamız qito birinciliyində 11 taekvondo ilə mübarizə aparıb. Təmsilçilərimiz yarışda baş məşqçi Səbuhı Zülfüqarov və böyük məşqçi Sənan Hoşimovun rohbərliyi altında iştirak edirlər.

Yarışda ölkəmizi beynəlxalq dərəcəli həkimlər, Azərbaycan Taekvondo Federasiyasının baş hakimi Elşən Quliyev və Coşqun Nadirov təmsil edir.

Avropa birinciliyinə dekabrın 2-də yekun vurulacaq.

Boks

Noyabrın 26-da böyüklər arasında boks üzrə Azərbaycan çempionatına start verilib.

Boks Mərkəzində təşkil olunan yarışda 10 çəki dörcəsi üzrə mükafatçılar müəyyənəşəcək. Çempionatda respublikanın müxtəlif şəhər

Ölkə çempionatı bu gün yekun vurulacaq

vo rayonlarının klublarını, həmçinin idman comiyətlərini təmsil edən 138 kişi boksçu mübarizə aparır.

Ölkə çempionatının yeni qaliblərinin adına bu gün keçiriləcək final görürsərindən sonra adınıq göləcək. Mükafatçılar yığmanın heyətinə colb

olunacaq və beynəlxalq yarışlarda ölkəmizi təmsil edəcəklər.

* * *

Kişi bokşulardan ibarət Azərbaycan yığmasında baş məşqçi doyişkiliy olub.

Komandamız təcrübəli mütxəssis Vəqif Şirinova həvalə edilib.

O, bu postda ukraynalı Leonid Loivskini əvəzleyib. V.Şirinov on azı 2020-ci ilə keçiriləcək Tokio Yay Olimpiya Oyunlarının sonunadakı millimizin "sükəni arxasında" olacaq.

Komandamızda böyük məşqçi funksiyasını isə yeno də Nəriman Abdullayev yerinə yetirəcək.

Qeyd edək ki, Vəqif Şirinov bu təyinatın qədər gənclərindən ibarət yığmamızə rohbərlik edirdi.

Velosiped

Velosiped idmanında gender bərabərliyi

"Gender əsaslı zorakılığa qarşı 16 günlük fəallıq" kampaniyası çörçivəsində BMT-nin Azərbaycan nümayəndələrinin dəstəyi ilə təlim-seminar və veloyürlüşlər start verilib. Burada məqsəd yeniyetmə və gənclər arasında velosiped idmanına mərəqə artırmaq və bu idman növündə gender bərabərliyin təmin etməkdir. "Sağlamlıq hoyata doğru: veloidməndən gender bərabərliyi" mövzusunda təlim-seminar və veloyürlüşlər Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyası, "Gənc Velosipedçilər" İctimai Birliliyi və Respublika Olimpiya Velosiped Məktəbinin təşkilatçılığı ilə regionlarda höyata keçiriləcək.

Mingoçevir şəhərindən başlayan layihənin birinci günü qadınların bu idman növündən colb edilməsi, velosiped idmanının gender əsaslı zorakılığa qarşı mübarizədə qızların və qadınların məarifləndirilməsinin əhəmiyyətindən, bu idman növünün qadın reproduktiv sağlamlığında rolundan dərindən bəhs edilib. Seminar zamanı gənc qızlara əyani olaraq velosiped üzərində praktiki təlimlər keçirilərək müzakirələr aparılıb, onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb. Yeniyetmə və gənclər bu idman növündən və qadın hüquqlarından bəhs edən kitablar və müxtəlif çap materialları paylanılib. Layının ikinci günü seminar və təlimlərdə iştirak etmiş qızların iştirakı ilə Mingoçevir şəhərində veloyürlüş keçirilib. Layihə çörçivəsində Qusar, Lənkəran və Bilosuvarda da anoloji tədbirlər təşkil olunacaq.

Cüdo

"Judo Club 2012"nin təmsilçiləri ölkə çempionatını 5 medalla başa vurublar

Bu yaxınlarda Bakı İdman Sarayında cüdo üzrə Azərbaycan çempionatı keçirilib. 56 klubdan 396 (333 kişi, 63 qadın) cüdoçunun mübarizə apardığı yarışda "Judo Club 2012"nin təmsilçiləri 5 qızıl, 2 gümüş və 1 bürünc medalla başa vurub. Beləliklə, Azərbaycan çempionatını 2

qalib gələrək fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb. Klubun digər təmsilçilərindən Afiq Səfərli (81 kq) və Aidiə Baxışova (70 kq) ikinci yerə layiq görülüb. Nurlan Osmanov (66 kq) isə çempionatı bürünc medalla başa vurub. Beləliklə, Azərbaycan çempionatını 2

qalib gələrək fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb. Klubun üzvlərindən Murad Fətiyev (81 kq) və Diana Şoranova (63 kq) bütün rəqiblərinə

Fəxri qonaq meydanı

Bert Şufs 2016-ci ilin avqustundan Belçikanın Azərbaycanda, cəmi zamanda, Gürcüstan və Türkmenistanda soñiridir.

Belçikalı diplomat, həm də futbolla yanaşı, ümumilikdə, idmanı yaxşı bilən azarkeşdir.

Cənab Şufsla görüşüb 2018-ci ilin dünya çempionatında 3-cü yeri tutaraq mundiallar tarixində on böyük uğuruna imza atan futbol üzrə Belçika millisi barədə danişdiq.

Verdiyi cavablar müsahibənin maraqlı alınmasına səbəb oldu.

- Cənab səfir, Belçikanı bir neçə sözlə necə təsvir edərdiniz? Məsələn, Azərbaycanı biz "Odlar yurdu" adlandıırıraq?

- Belçika kiçik, aran ölkəsidir. O, gəzil həyat, loziz yeməklər və içkilərlə xarakterizə olunur. Həmçinin Belçika Avropanın mərkəzində yerləşir. Saat yarımdə siz qatarla Brüsseldən Fransaya, Böyük Britaniyaya, Almaniya və Niderlanda gedə bilərsiniz. Bir sözə desək, Belçika "Avropanın ürəyi"dir.

- Belçika Olimpiya Oyunlarında oxatma, velosiped idmanı, atletika, atçılıq, qırıncınatma, yelkən idmanı və cüdo kimi idman növlərində daha çox medal qazantı. Ümumiyyətlə, hansı idman növü Belçikada daha populyardır?

- İdmanla möşgül olmaq dedikdə, fəal idmançı olmağı və passiv olaraq idmanı izləməyi bir-birindən forqləndirmək lazımdır. Asan olan ikincidir. Passiv olaraq bizzət iki idman növü daha çox populyardır - futbol və velosiped idmanı. Fəal surottda isə bizzət bir çox idman növləri ilə möşgül olurlar. Ümumiyyətlə, Belçikada, demək olar ki, hər uşaq və gənc idmanla möşgül olur. Oğlanlar futbola, qızlar isə atletika, tennis və voleybol, basketbol, otüstü hokkey kimi komanda növlərino üstünlük verirlər.

- Bəs necə olur ki, təxminən 11 milyon nəfər əhalisi olan bir ölkə dünya çempionatında 3-cü yeri tutmaq, FİFA reytingində lider olmaq üçün 11 əla futbolçu tapa bilir? Bir belçikalı olaraq bunun sırrını bilərsinizmi?

- Bu asan suala bənzəsə də, cavabı, kifayət qədər, uzun və çotindir.

Hər şeydən əvvəl, demək istəyirəm ki, siz 11 deyil, on azı 18 yaxşı oyunçuya malik olmalısınız. Öks halda, yarımfinala çıxıa bilməyəcəksiniz. Yeri gölmüşən, bozı digər komandalar və elə Belçika yığması əvvəlki turnirlərdə bu problemi yaşayıb. Belçikanın 2018 mundialında çıxış edən oyunçularının siyahısına baxınsanız, görərsiniz ki, onların, demək olar, hamısı dörd böyük çempionatda - İngiltərə, Almaniya, İspaniya və İtaliyada, həmçinin Çempionlar Liqasında PSJ kimi komandada forma geyinir.

Yaxşı, bəs bu necə baş verir?

Düşünürəm ki, bir neçə səbəb var amma bunların hamısına kompleks şəklində baxmaq lazımdır.

Hər şeydən əvvəl, Belçika kimi Avro-ölkələrində bir növ bədən tərbiyəsi mədəniyyəti mövcuddur. İdmanla möşgül olmaq gündəlik həyatın bir hissəsidir. Məktəblərdə 6 yaşından başlayaraq hamı bədən tərbiyəsi tohsili alır. Bunu Niderland, Xorvatiya, Skandinaviya ölkələri və Almaniyada da görə bilərsiniz. Bizzət hər bir an idmanla bağlıdır. Həmçinin gündəlik həyatda da, əsasən, gənə belçikalılar piyada gəzməyi və velosiped sürməyi xoşlayırlar.

İkinci element - biz kiçik yaşlarında rəqəbat aparmağı xoşlayırıq. Mosolən, Belçikada ölkə futbol federasiyasının qeydə aldığı 500 min futbolçu var. Yəni on azından Belçika əhalisinin 5 %-i yarışaq futbol oynayır. Əlbəttə ki, sizin 500 min oyunçunuz varsa, onların arasından 15 yaxşı oyunçu tapmaq asandır. Bunu əhalisi təxminən 11 milyona yaxın olan Azərbaycanla müqayisə edin.

Bert Şufs: "BİZ BRAZİLİYAYA QALIB GƏLDİK. UNUDULMAZ HADİSƏDİR..."

"Avropa ölkələrində bədən tərbiyəsi mədəniyyəti mövcuddur"

- Belçika yığmasının heyətində holland dilli flamandlar, fransız dilli vallonlar, həmçinin Afrika və digər müxtəlif əsilli oyunçular var. Deyilənə görə, futbolçularınız öz aralarında ingiliscə danışırlar. Bəs bu fakt nəticə qazanmağa mane olmur ki?

- Cox maraqlı sualdır. Oyunçular müxtəlif etnik kökəndən ola bilər, amma dünya çempionatında çıxış etmiş oyunçuların hamısı Belçikada anadan olub. Buna görə də onlar fransız və ya holland dilində danışır, çoxu da ingiliscə və ispan dilini bilir. Yəqin ki, baş məşqçi Martinez taktiki tapşırıqları ingiliscə verir, lakin futbolçuların çoxu cənə liqalarda oynadıqdan ənsiyət qotiyon problem deyil. Biz belçikalılar bir cümlədə belə müxtəlif dilərdən istifadə edə bilirik... Unudulmaz hadisədir...

- Sizin futbol azarkeşliyiniz necə başlayıb?

- Uşaqlığım və gəncliyim 70-80-ci ilərə keçib. O zamanlar bizim "Anderlext", "Standard", "Brugge" kimi yaxşı futbol komandalarımız, həmçinin futbolçularımız var idi və əla noticələrə imza atmışdıq. (Əli ilə 1982-ci il dünya çempionatının Belçika - Argentina açılış oyununda çəkilən möşhur şəqli göstərir) Əlbəttə ki, bu nəsil 1982, 1984 və 1986-ci illərə (4-cü yer) dünya və Avropa çempionatlarında ugurlar qazandı.

- Yeri gölmüşən, Dünya çempionatı-2018 zamanı sosial şəbəkədə Belçika millisinin oyunları haqqında da yazılar dərc etdirdi. Həmçinin "Nostalji-1982" adlı ilə futbol tarixinin on yaxşı şəkillərindən birini paylaşmışdım (DÇ-1982-də Belçika - Argentina matçında çəkilən və əfsanəvi Diego Maradonanın altı belçikalı futbolçuya qarşı olduğunu əks etdirən möşhur fototo). Bir belçikalı olaraq o şəkil barədə nə deyə bilərsiniz?

- Sizin paylaşımalarınızı görməsdüm və bu şəkil mənim üçün çox əhəmiyyətlidir. O zaman 15 yaşındaydım və bu,

Xüsusi də, qadınlar arasında basketbol, voleybol və otüstü hokkey idmanı bədən tərbiyəsi tərəfindən. Burada vacib olan odu ki, Belçikada siz peşəkar idmançı ola-ola ali tohsilinizi də davam etdirə bilərsiniz. Yəni siz həm peşəkar idmanla möşgül olub, həm də oxuya bilərsiniz - bu çox vacibdir.

Nohayət, idmanı dəha da kütləvişdirmək üçün sizdə gənclərin nümunə götürü biləcəyi örnəklər olmalıdır. Mosolən, biz bunu Belçika qadın tennisində görmüşük - Justin Henin və Kim Klasters aparıcı raketka ustaları idilər. 24 yaşında atletikanın çoxnövçülükdən növündə artıq Olimpiya, dünya və Avropa çempionu olan Nafi Thiamın timsalında da bunu görə bilərik.

İspaniya mundialının açılış oyunu idi. Yaxşı komandanı vərdi, lakin heç kim qalib goləcəyimizi gözlömirdi. Fakt odu ki, biz gənc Maradonaltı, həmçinin Kempes, Passarella, Ardilesli Argentinanı möğləb etdik. 1982-ci ildə biz 1986 mundialındaki uğurumuzun bünövrəsini qoymuşdur. Təəssüf ki, həmin Maradona 1986-ci ildə Belçikanı mübarizədən kənarlaşdırıldı.

- İzlədiyiniz ən həyəcanlandırıcı, ən unudulmaz oyun və ya oyunları xatırlayaq...

- 1987-ci ildə "Brugge" UEFA kubokunda Dortmund "Borussia"sına qarşı oynayırdı. İlk oyunnda Dortmundda 0:3 hesabi ilə möğləb olmuşdular. Cavab qarşılığında Milad bayramı ərofəsində idi, ilk matçda hesab 0:3 olduğuna görə bilərik.

bir çox adam oyuna getmək istəmirdi və onlar biletlorini satırdılar. Mən bilet çox ucuz qiymətə aldım və dostlarla oynaya getdim. "Brugge" 5:0 hesabi ilə qalib geldi.

Son dövrə isə mundialda Belçika-Braziliya oyununu çox boyondim. Rəsmi səfərlə olaqədar Gürcüstəndə idim. Oyunu Bakıya uçmadan əvvəl Tbilisi hava limanında izləməkden başqa yolum yox idi. Hava limanının barında məndən başqa hamı Braliziyaya azarkeşlik edirdi. Əynimə Belçikanın formasını geyinmişdim və nəticədə biz Braziliyaya qalib gəldik. Unudulmaz hadisədir...

- Cox yaxşı əlaqələrimiz var, çünkü azərbaycanlılarla belçikalıların kifayət qədər orta xüsusiyyətləri var. Ölkələrimiz kiçikdir, böyük qonşularımız var. Demək istəyirəm ki, sizin burada Qafqazda İran, Rusiya, Türkiyə kimi qonşularımız, bizim isə Qərbi Avropada Almaniya, Fransa və Böyük Britaniya kimi qonşuları-

miz var. Ona görə də, biz əvvəl, praqmatik və qonaqpərvərik. Bu anlamda Azərbaycan və Belçika xalqları arasında çox oxşarlıqların olduğunu görmək mümkündür.

İdman sahəsinə gəldikdə isə, Azərbaycanın beş çox beynəlxalq yarış töşkil etməsi yaxşı haldır. Son illərə orzində keçirilən Bakı-2015 Avropa Oyunlarında, qadın voleybolçular arasında Avropa çempionatı-2017-də, cüdo üzrə Dünya çempionatı-2018-də Belçika idmançıları da çıxış ediblər.

- Belçika və Nederland Avro-2000-ni təşkil etmişdilər, Bakı 2019-cu ildə Avropa Liqasının final matçına ev sahibliyi edəcək, həmçinin bizim şəhər Avro-2020-nin təşkilatçılardan biri olacaq. Bu haqda nə deyə bilərsiniz?

- Əla ideyadır, bu çox yaxşıdır. Çünkü xarici ölkələrdən çoxlu azarkeş Azərbaycanı görməyə gölöök, həmçinin idmanla möşgül olan vətəndaşlarınız üçün də belə mötəbor yarışların burada keçirilməsi vacibdir.

2000-ci ildə gəldikdə isə, bu, Nederlanda bizim üçün çox vacib hadisə idi. Təəssüf ki, o vaxt yaxşı komandamız yox idi.

Ən parlaq ulduzlar ölkənə gələcək və siz onları canlı görcəksiniz. Bu 2020-ci ilə aiddir. Siz 4 oyuna ev sahibliyi edəcəksiniz - qrupda üç oyun və 1/4 finalın bir qarşılığası. Ən azından bir böyük komanda Azərbaycana gələcək, bəlkə də, bu, Belçika olacaq.

- Lionel Messi, yoxsa Kristianu Ronaldu?

- Hor ikisi. Sizə bir ohvalat danışım. 1998-ci ildə Conubi Amerikaya soñ zəmanı braziliyalı və argentinli dostlar məndən kimin bütün zamanların ən yaxşı futbolçusu olduğunu soruştular - Pele, yoxsa Maradona? Mon do cavab verdim ki, Yohan Cruyif. Eyni Messi və Ronaldu kimi. Hor ikisinin son 10 ildə ən yaxşı futbolcu olması ilə bağlı dəlillər gotirmək mümkündür.

- Bizim oxuculara göndərmək istədiyiniz bir mesaj varmı?

- Lütfən, istənilən idman növü ilə möşgül olun və komandalarınızı bütün yarışlarda dəstəkləyin!

Rasim Mövsümzadə, Vüsal Cəfərov

"Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı"

İdmanı qadınlarsız təsəvvür etmək olmaz. Öks cinsin nümayəndələri uşaq və gənclərin fiziki, mənəvi tərbiyəsində aparıcı mövqeyə malikdir. İdmanın demək olar ki, hər bir növündə qadın idmançılar rast gəlmək mümkündür. Bu isə idman yarışlarına olan maraqlı birə-bəş artırır.

Bu gün atletlərimiz müxtəlif yarışlarda yüksək naiyyətlərə yiyolənlərlər. Həmin idmançılar arasında qadın atletlərimiz də feallıq nümayiş etdirirlərlər. Bu hal comiyətimizdə xos ovqatla qarşılıanır. Artıq hər bir valideyn cinsindən aslı olmayaq öz övladının fiziki və mənəvi cohət-dən sağlam olması üçün idmanı müraciət edir. Nəticədə ölkədə gələcəyimiz olan sağlam gənc nəsil formalşır. "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" layihəsi çərçivəsində bu dəfə azərbaycanlı qadınların idmandakı uğurları və qadın idmanın keçidiyi yola nəzər salmışq. Böyük və şorəfli yol keçən idmançılarımızın əldə etdikləri nailiyyətləri oxucularımıza töqdim edirik.

Azərbaycanlı qadın idmançılar idmanın müxtəlif növlərində uğurlu addımlar atıblar. Tariix nozor salsaq görər ki, 1923-cü ilin axırları və 1924-cü ilin ovvələrində oyalotlarda belə idman bölmələri açılmağa başlayıb. Lənkəranda, Qubada, Zaqatalada, Gəncədə meydana gələn atletika bölmələri buna misal ola bilər. Bu onu göstərir ki, həmin dövrlerdə uşaq və yeniyetmələrin idmanla məşğıl olmaları üçün mövcud imkanlar formalaşıb. Atletika bölmələrində bu idman növlərinin sırlarına yiyolən yeniyetmələr 1925-ci ildə respublikanın paytaxtında keçirilən birinci Bakı Olimpiadasında öz qüvvələrini sınayıblar. Həmin yeniyetmələr arasında qızlar da feallıq nümayiş etdiriblər. Bu yarışlarda A. Hüseynova, L.Urbanič, N.Samardikor, N.Nikolayeva və digər perspektivli atletlər parlamaga başlayıb.

Tezliklə bu cür yarışların sayı artıb. 1925-ci il noyabrın 6-7-də AHİŞ stadiundan həmkarlar ittiifaqları bədən tərbiyəçilərinin atletika turniri təşkil olunub. Turnirdə 14 dərnək və müsabiqədən-konar hərbi dənizçilər dərnəyi iştirak edib. 1925-ci ildə ÜHİMŞ-nin qorarı ilə Moskvada həmkarların birinci bədən tərbiyəsi bayramı keçirilib. Həmin bayramda 6-ən böyük həmkarlar ittiifaqlarının təmsilçilərindən (dəməriyolcular, toxucular, metalçılardır, mədənçilər və sovet ziyalıları) ibarət 600 idmançı qüvvəsini sınayıb. Elo həmin il Fioletov adına Bakı klubunun atletləri Moskvada keçirilən ÜHİMŞ-nin birinci bədən tərbiyəsi bayramında ölkəmizi təmsil ediblər.

Seçmə komandası təşkil olunanın, onun tərkibində Azərbaycanın 134 nümayəndəsi daxil edilmişdi.

Müxtəlif idman növlərində təmsilçilərimizin uğurlu çıxışı da diqqətdən konarda qalmışdır. Belə ki, su idmanı növlərindən beşmetrlik trampolinindən suyatullanmadan A.Pimşikinə gümüş medalla sahib olmuşdu. Bununla yanaşı Zaqafqaziyanın yığma komandasına daxil olan idmançılarından, tennisçi N.Nikolayeva, Balaxanı voleybolçuları A.Qoryaçova, T.Potapova, A. Mişanova birinci Ümumittifaq spartakiadasında müvəffəqiyyətən çıxış etmişdir. Zaqafqaziyanın yığma komandasına daxil olan idmançılarından Sona Qasimova-nı xüsusi qeyd etmək olar.

O, 1937-ci ildə isə Bakıda keçirilən qardaş respublikaların spartakiadasında Zaqafqaziya rekordcusu olumuşdu. Respublikanın idman hayatında faal iştirak edən Sona Qasimova 1949-cu ildə Gənə Bədən Tərbiyəsi Texnikumu, 1953-cü ildə isə S.M.Kirov

qazanılmasında Azərbaycan qadın atletlərinin xüsusi rolü olmuşdu.

İlk addımlar, ildən-ilə yenilənən rekordlar

Azərbaycan idmanının böyük salnaməsində hər gün öz əlamətdarlığı ilə seçilir. Belə ki, 1930-cu il noyabrın 7-də Azərbaycan id-

adına Azərbaycan DBTİ-ni bitirdikdən sonra Zaqatalada işləyib. Onun əməyi medal və fəxri fərmanlarla qiymətləndirilmişdi. 1964-cü ildə ona Azərbaycan SSR Əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi fəxri adı verilmişdi.

1935-ci ilin payızında Bakıda keçirilən nümayiş çıxışlarında Sovet İttifaqının on güclü yüngül atletlər qrupu dəvət olunmuşdu. Onların arasında N. Maksimova da var idi. Nəzərinizə çatdırıbm ki, həmin atletlər azərbaycanlı həmkarları ilə birləşdə dostluq yarışlarında çıxış etmişdilər.

1935-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycanda Sovet hakimiyəti

yəndələrinin arasında azərbaycanlı qadınlar da az deyildi. O ilərde, xüsusilə gimnastika kütləvi xarakter almışdı. 30-cu illərin sonlarında idman bölmələrində bu növ ilə 15 minə yaxın idman-səvər məşğul olurdu. Statistikaya görə, 1940-ci ildə keçirilən respublika yarışlarının finalında 314 idmançı, o cümlədən 147 qadın iştirak etmişdi. 1941-ci ildə sonlarında artıq respublikada M.Məmmədova, Z.Hacıyeva, A.Cərvaykova kimi güclü gimnastalar yetişmişdi.

Azərbaycan İdman Komitəsi 1942-ci il yanvarın 29-da müalicə

Şöhrətin zirvəsinə idmanla yüksələn Azərbaycan xanımları

mançıları üçün yaddaşalan bir hadisə baş verdi. Həmin gün Bakıda Zaqafqaziya Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutu açıldı. Bu, həm də o deməkdir ki, qızlar da oğlanlarla birləşdə institutda oxumağa gəlmışdirlər. Onların arasında institutda təhsil alan yeganə azərbaycanlı qız Məsumə Fərzoliyeva da var idi. Qeyd edək ki, institutda ilk dəfə qobul olunan qızların sayı cəmi altı nöfər idi.

Sonrakı illərdə (1933-1940) institutu 335 nöfər, o cümlədən 93 qadın bitirdi. Onlardan bu dəfə beş nöfəri azərbaycanlı qızlar idi. Raziya Muradova 1933-cü ildə diplom ala bilməmişdi. Lakin 7 il sonra o, institutu bitirərək diplom əldə etmişdi. Həmin illərdə Hümay Zərərli, Zeynəb Məmmədova və Nina Sultanova mozun adını qazanmışdılardı.

Respublikanın on yaxşı idmançıları ümumittifaq yarışlarında müvəffəqiyyətən çıxış etmişdilər. Təsadüfi deyil ki, Zaqafqaziya spartakiadının yekunlarına əsasən, Zaqafqaziya Sovet Federativ Sosialist Respublikasının

qurulmasının 15 illiyinə həsr olunmuş həmkarlar ittifaqları kollektivləri yüngül atletika yarışlarının təntənəli açılışı olmuşdu. Orada pataxla yanaşı, Gənə, Nuxa (indiki Şəki), Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayəti, Naxçıvan Muxtar SSR və digər rayonları tomsil edən 400 nöfər atlet iştirak edirdi. Həmin yarışlarda 12 Zaqafqaziya və 16 Azərbaycan rekordu qeydə alınmışdı. Komanda hesabında birinci yero Bədən Tərbiyəsi İnstitutunun tələbələri, ikinci yero "Vodnik"çilər və üçüncü yero isə "Dinamo"çular çıxmışdılardı.

Atletika barosunda onu da qeyd edək ki, 1936-ci ildə ilk dəfə olaraq atletika üzrə Ümumittifaq və idman klassifikasiyası tətbiq edilmişdi. Paytaxt tomsil edən atletlər arasında 6 nöfər 1-ci dərəcəyə layiq görülmüşdülər. Qarşısındakı iki-üç il orzında respublikada yeni SSRİ çempionları və idman ustaları yetişməyə başladı.

Qadınlar arasında ilk dəfə şahmat üzrə Bakı çempionatı 1934-cü ildə keçirilmişdi. Tamara Coqleva həmin çempionatın qalibi kimi tərixi düşməşdi. O, 1934-cü ildə SSRİ çempionatında da iştirak etmişdi. Bundan sonra qadınlar arasında şahmatın populyarlığını artırmaq üçün Bakı Bədən Tərbiyəsi Şurası nözdində M.Maqaronovun rohborlığı altında xüsusi qadın şahmat kollektivi yaradılmışdı. Bakılı T. Məmmədova ilə azərbaycanlı şahmatçı qadın kimi SSRİ-nin Moskvada keçirilən qadın şahmatçılarının qurultayına göndərildi.

1936-ci ildə bakılı şahmatçı A.Polisskaya Zaqafqaziya çempionunu olmuşdu. Həmin vaxtlarda Azərbaycanın qadın şahmatçılarından X.N.Abiyeva, S.Ələşərovə, V.Cəbrayılova güclü şahmatçılar hesab edilirdilər. Bundan başqa 1964-cü il Bakı çempionu adını almış A.Pirbudaqova respublika çempionatının faal iştirakçılarından sayılır. Həmin əsasında 13 yaşlı A.Saakovə yarışların gümüş mükafatına sahib çıxmışdı.

Azərbaycanın qadın şahmatçılarından on görkəmlisi, beynəlxalq şahmat aləmində məşhur olan simalarından biri Tatyana Zatulovskaya sayılırdı.

1936-ci ildə (25-29 mart) Moskvada pioner və məktəblilərin gimnastika bayramı keçirilmişdi. Tədbirdə Azərbaycandan 12 gimnast iştirak etmişdi ki, onların arasında V.Bendeyeva, V.Kiryusova, Z.Belyayeva, Q.Andreyeva və A.Saluraniçeva mükafatçılar sırasında yer almışdılardı. Bununla

Bakı şəhərinin «Sağlamlıq zonası»nda idman gimnastikası (1960)

İdman cəmiyyətin hər sahəsində müümət rolə malikdir

Həmin dövrlerdə respublika idmanı yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qomymuşdu. Bu inkişafda gedən yolda növbəti təkənverici amil ölkədə "Əmək və SSRİ-nin müdafiəsinə hazırlam" kompleksinin hoyata keçirilməsi olmuşdu. Kompleksin birinci pillisi aidiyatı olan qurumun təklifi osasında işlənilərən hazırlanaraq, 1931-ci ildə martında təsdiq edilmişdi.

1938-1941-ci illərdə bədən tərbiyəsi ilə keçirilən tədbirlərənən bədən tərbiyəsi üzrə elmi-metodik şuranın tərkibini təsdiq etdi. Şuraya təcrübəli bədən tərbiyə mütxəssisi, tibb elmləri namizədi, dosent Səlim Əliyev sədr toyin olundu. Komitənin üzvləri arasında bədən tərbiyəsi təlimatçıları Z.Q.Rzayeva, L.Karamurza, L.Lisaykova, L.Burçalova, Y.Ikonnikova və başqaları da var idi. Həmin ilin iyulunda şura birinci respublika mülalico bədən tərbiyəsi üzrə elmi-metodik şuranın tərkibini təsdiq etdi. Sonralar bu cür seminar-müşavirələr Bakıda müntəzəm təşkil olunmağa başlamışdı. Qeyd edək ki, mülalico bədən tərbiyəsinin inkişafına respublikanın idman cəmiyyətləri də fəal kəmək göstərirdilər. Onların soyi nöticəsində 1941-ci ildə hospitallarda 10 mülalico bədən tərbiyəsi kabinetin yaradılmışdı. Onların soroncamına idman gimnastika inventarları verilmişdi.

Göründüyü kimi, Azərbaycanda idman ildən-ildən özünün inkişaf mərhəsini qədəm qomyşdır. Növbəti keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır. Növbəti keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

1942-ci ildə keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

1942-ci ildə keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

1942-ci ildə keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

1942-ci ildə keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

1942-ci ildə keçirilən idman gimnastikası 1941-ci ildən 1942-ci ilə qədəm qomyşdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduñun maliyyət dəstəyi ilə çap edilir.

Paytaxtımız dünya çempionatına uğurla ev sahibiyi etdi

“Sorhodqı” idman Olimpiya Kompleksində noyabrın 24-də start götürən alpaqt Turan döyüş sonotü üzrə birinci dünya çempionatı başa çatıb.

Bütün yaş qrupları üzrə 18 ölkədən - Azərbaycan, Türkiyə, Almaniya, Pakistan, Ukarayna, Öfqanistan, Macaristan, İran, Hindistan, Gürcüstan, Nepal, Qırğızistan, Kazaxstan, Rusiya, Kamerun, Türkmenistan, Nigəriya, Özbökistandan 500-dək idmançının qüvvəsini sınadığı yarışlarda aypara, batur, caymaz, və qurşaq sistemləri üzrə on güclü atletlər müyyənəlsəib.

Azərbaycan idmançıları çempionatda uğurla çıxış edərək ümumi komanda hesabında birinci yeri tutublar. Türkiyə komandası ikinci, Kazaxstan və Gürcüstan yığmaları üçüncü yera layiq görüldüllər.

Yarışlarda yüksək naiyyətlər qazanmış idmançılar kubok, medal və xatiro hədiyyələri təqdim edilib.

Beynəlxalq kubok yarışında ikinci yer

Azərbaycanın milli polo komandası Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının (ARAF) təşkilatçılığı və “PAŞA Şıgora”nın sponsorluğu ilə ABŞ-in Florida ştatındaki “Grand Champions Polo Club”da keçirilən polo üzrə beynəlxalq kubok yarışında ikinci yeri tutub.

Turnirin final görüşündə dünyanın on güclü polo komandalarından hesab edilən Azərbaycan millisi ABŞ seçməsi ilə qarşılaşdıb.

Yığmamızın baş məşqçisi Namiq Orucovun qərarı ilə start heyətdə Elçin Camallı, Amil Namazov, Andres Laplaçet, Adrian Laplaçet və Rəşad Həsonov yer alıblar. Gərgin idman mübarizəsi şoraitində keçən final oyununun son dəqiqələrində komandamızın təşəbbüsü yiyələnməsi, Elçin Camallının və Amil Namazovun vuruqları qollarla baxmayaraq, matç ABŞ seçməsinin 9:7 hesablı qələbəsi ilə başa çatıb. Millimiz turnirin gümüş medallarına sahib olub.

“Şimşek” “Payız turniri”nin qalibidir

AFFA-nın, Səhər Futbol Federasiyaları İctimai Birliyinin və “Bakcell” şirkətinin dəstəyi, Əlliñor Futbol Federasiyasının təşkilatçılığı ilə Memarlıq və İnşaat Universitetinin idman zərində çıxılmış qüsurlu əlliñor arasında futbal üzrə “Payız turniri” başa çatıb. Turnirin qalibi adı “Şimşek” komandası qazanıb. “Azori” və “Zirvə” isə müvafiq olaraq, ikinci və üçüncü yerləri tutub.

“Şimşek” komandasından Üməd İbrahimov turnirin on yaxşı oyunçusu, “Azori”dan Rabil Şahbazov isə on yaxşı qapıcı seçilənlər. Turnirin on möhsuldar futbalçısı “Şimşek” komandasının üzvü İbrahim Qədirli olub.

Sonda komandalara medallar, diplomlar və kuboklar təqdim olunub.

Unutsaq unudularıq

Gimnastika bədənən çeviklik, güc, cəldilik, qədd-qəmət, gözəllik verir, insana iğidlik və nəciblik hissələri aşılır. Yunanlar qədimdən gimnastik hərəkətlərdən tək fiziki inkişaf üçün deyil, həm də hərbiçilərin yetişdirilməsində də istifadə edirdilər. Qlüdiator məktəblərində gimnastika qlüdiatorun çevikliyinin və döyümlülükünün yüksəldilməsindən əvəzənilməz rol oynayır.

Qeyd edək ki, idman gimnastikası üzrə ilk dünya çempionatı Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının (FIG) əsasını qoymuş belçikalı N.C.Kuperusun təşəbbüsü ilə 1903-cü ildə Antverpendə keçirilib. 1903-cü ilə 1913-cü ilə qədər dünya çempionatları iki ildən bir, 1922-ci iləndən isə dörd ildən bir keçirilib. FIG-nın 1977-ci ildə keçirilən konqresi gimnastika üzrə dünya çempionatlarının yenidən iki ildən bir keçirilməsi haqqında qərar qəbul edib. Qadınlar ilk dəfə dünya çempionatlarında 1938-ci ildən iştirak etməyə başlayıblar. Bu idman növü üzrə Avropa çempionatı isə 1969-cu ildən etibarən keçirilir.

İdman gimnastikası ilk dəfə olimpiyadada 1896-ci ildə Afinada keçirilən müasir Olimpiya Oyunlarının programında nümayiş etdirilib.

İdman gimnastikası Olimpiya oyunlarında

İlk müasir Olimpiya oyunlarında idman gimnastikanın turnik, at, halqa, dayaqla tullanma və kanatla dırmanma növləri üzrə yarışıllar. İlk Olimpiya çempionları tirdə Alfred Flato (Almaniya), dayaqla tullanmadan onun həvətoni Karl Şuman, dəstəklə atda Luis Zutter (İsvəçrə), turnikdə German Vayngertner (Almaniya), halqalarda Ioannis Mitropulos (Yunanistan), kanatla dırmanmadan Nikolass Andiriankonukos (Yunanistan) olublar. Şəxsi və komanda birinciliklərində Almaniya gimnastları forqloniblər - 5 qızıl, 3 gümüş və 1 bürünc medal. Olimpiya Oyunlarında nümayiş etdirilən gimnastika yarışlarına qadınlar ilk dəfə 1928-ci ildə Amsterdamda keçirilən 9-cu Olimpiyadada iştirak ediblər. Maraqlıdır ki, Atlanta-1996 Olimpiya Oyunlarında iştirak edən kişi və qadın gimnastların sayı borabor id - 108 gimnast.

Məşhur idman gimnastları

Müxtəlif illərdə idman gimnastikasının inkişafı məşhur gimnastların adı ilə bağlıdır. SSRİ yığmasının tərkibində XVI, XVII və XVIII Olimpiya Oyunlarında comi 18 medal (9 qızıl, 5 gümüş, 4 bürünc) qazanmış Larisa Latinanın adı bütün dünyaya yaxşı tanışdır. O, iki dəfə (Melbrun və Roma Olimpiyadalarında) çoxnövülü üzrə mütləq çempion tituluna layiq görürlüb (gimnastlar üçün on yüksək titul “mütləq çempion” adıdır). XX, XXI və XXII Olimpiyadaların iştirakçısı, 15 medalın (7 qızıl, 5 gümüş, 3 bürünc) sahibi, Montreal Oyunlarının mütləq çempionu Nikolay Andrianov, XVI, XVII və XVIII Olimpiyadalarında 13 medala layiq görülmüş Boris Şaxlin (7 qızıl, 4 gümüş, 2 bürünc), yapon gimnasti Takasi Ono (5 qızıl, 4 gümüş, 4 bürünc) və başqaları idman gimnastikasının tarixində şanlı sohifələr yazıblar.

İdman gimnastikası Azərbaycanda

İdman gimnastikası Azərbaycanda keçən əsrin 30-cu illərindən etibarən inkişaf etməyə başlayıb. 1939-cu ildə Bakıda ilk respublika çempionatı keçirilib. 50-ci illərin sonundan etibarən isə Azərbaycanda güclü idman gimnastları nöslü yetişib. Tofiq Məhəmmədov, Dmitri Filonov, Kamal Abdullayev, Cingiz Şamilov, Natalya Abdunova (Şətinkina), Raisa Timinova kimi gimnastlar Azərbaycanın idman şorfini müxtəlif

beynəlxalq turnirlərde layiqincə qoruyublar. 80-ci illərdə isə Kamran Fərzəliyev, Vəqif Sədiyev və Valeri Belenkinin simasında Azərbaycan idman gimnastikasına yeni nofəs, yeni ruh gəlib.

Azərbaycanın tanınmış idman gimnastı Valeri Belenki 1969-cu ildə Bakıda anadan olub. Kiçik yaşlarından bu idman növü ilə möşəkul olmağa başlayan Belenki artıq 14 yaşında SSRİ yığmasının tərkibinə dəvət edilib. 1986-ci ildə Azərbaycanın mütləq çempionu və Azərbaycan kubokunun sahibi olan Valeri Belenki

Şuşalı gimnast

SSRİ yığmasının tərkibində 1989-cu ildə dünya çempionatı adını qazanıb. 1990-ci ildə SSRİ yığmasının tərkibində ABŞ-in Sietl şəhərində keçirilən Xoş Məramlı Oyunlarda parallel qollarda, halqalarda çempion, atda, sorbst horokotlarda gümüş, da yaqlı tullanmadan isə bürünc mükafatı olub.

1991-ci ildə Dünya kubokunu qazanın V.Belenki 1992-ci ildə Barselonada keçirilən XXV Olimpiya Oyunlarında MDB komandası tərkibində çempion adını qazanıb, şəxsi birincilikdə isə bürünc medala sahib olub. İdmançımız 1995-ci ildə Avropa çempionatının bürünc mükafatını, atla yarışlarda isə qito çempion adını qazanıb.

Azərbaycanın idman gimnastları Oleq Stepanko, Pyotr Paxnyuk və Eldar Səfərov 2015-ci ildə ölkəmizin etibarlısı etdiyi I Avropa Oyunlarında komanda hesabında Azərbaycana bürünc medal qazandırlılar.

Şuşada gimnastikaya maraq

Azərbaycanın dilbər guşəsi olan və hazırda ermoni daşnakları tərkibindən işğal edilən Şuşada idman gimnastikası üzrə məşhur idmançılardan sonra fəxri II (ikinci) yeri tutmuş və böyükler üçün II (ikinci) dərəcə normasını yerinə yetirmiş və respublika yığma komandasına dəvət almışdır. Mahir Abbasov, Ümidvar Məmmədov, Məmməd Xudaverdiyev, Məhərrəm Novruzov, Niyazi Bağırov, Namiq Rəsulov, Adil Rüstəmov, Noful Qurbanov və onlara başqaları Əliqulu müəllimin yetirmələridir.

Əliqulu müəllim idman gimnastikası üzrə hakimlik dərəcəsinə də sahibdir. O, tələbolik

Şuşa 1969

olub. 1939-cu ildə həmin rayonun Turşu qəbəsində anadan olan Əliqulu İbrahimov idman gimnastikasına sevgisi hələ məktəb illərində başlayıb. İldənən idman gimnastikasına sevgisi onu Məşədi Əzizibeyov adına Şuşa pedagoji məktəbinin bədən tərbiyəsi müəllimliyi şöbəsinə götürub. Əliqulu İbrahimov daha sonra ali təhsilini S.M. Kirov adına Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutunda alıb. 1962-ci ildə həmin institutun pedagoji fakultəsini bitirən şəxsi mütoxosis idman gimnastikası üzrə ixtisasa yiyələnir. Əliqulu müəllim təhsil alırdı illərdə idmanla müntəzəm məşğul olaraq Şuşanın, keçmiş Dağlıq Qarabağın, elco do, dogma təhsil ocağının idman şorfini layiqincə qorumaqdır. İştirak etdiyi yarışlarda noticə kimi SSRİ idman ustalığına namızad normasını yerinə yetirmişdir. İnstitutu bitirdikdən sonra Əliqulu müəllim ixtisaslı kimi toynatla Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə göndərilir. Xocavənd rayonunda bir il müəllim işlədikdən sonra 1963-cü ildə Vilayət Xalq Maarif şöbəsində fiziki tərbiyə işləri üzrə inşəkat vəzifəsinə təyin olunur. Əliqulu müəllim 1963-1966-ci illərdə DQMViNIN məktəblilərinin spartakiadalarının keçirilməsinə, idmanın şahmat, basketbol növləri üzrə respublika yarışlarına rəhbərlik etmişdir.

İbrahimov Əliqulu müəllim indi həyatının ahil illərini Şuşa həsrəti ilə yaşıyır. Məcburi köçkünlük həyatı keçirən idman mütoxossisi ömrünün 80-ci baharını yaşıyır. Əliqulu müəllim vətənə qovuşmayı və möhkəm can sağlığı, uzun ömür arzulayıq.

**Əbülfəsəm Növrəzov,
Şuşa Uşaq Gənclər İdman
Şahmat Məktəbinin direktoru**

F U T B O L

Yığmamız comi bir xal itirdi

FIFA milli komandaların növbəti reyting codvolini açıqlayıb.

Öton aylı müqayisədə millimizin mövqeyində dəyişiklik olmayıb. Millətlər Liqasında Farer adalarını 2:0 udub, Kosovoya 0:4 hesabı ilə uduzan Qurban Qurbanovun baş məşqi olduğu komanda 1206 xalla 107-ci yerdedir. Yığmamız comi bir xal itirdi. Qeyd edək ki, siyahıya 1727 xalla Belçika başlıqlı edir. Fransa 2-ci (1726), Braziliya isə 3-cü (1676) yerdə qərarlaşdırıb.

Bu ilin ən yaxşları gələn il mükafatlanacaq

Avropa Klublar Assosiasiyyası və Avropa Futbol Agentləri Assosiasiyyası "Globe Soccer Awards" versiyaşı üzrə 2018-ci ilin ən yaxşları adına namizədləri açıqlayıb. Belə ki, ilin ən yaxşı klubu adına namizədləri siyahısında "Real", "Atletiko" və "Liverpul" yer alıb.

İlin ən yaxşı baş məşqçisi adına Didye Deşam (Fransa), Diego Simeone ("Atletiko"), Yurgen Klopp ("Liverpul"), Massimiano Allegri ("Juventus") və Zinəoddin Zidan ("Real" in səbiq baş məşqçisi) namizəd olub.

İlin ən yaxşı futbolçusu adı uğrunda isə Kristian Ronaldo (Portuqaliya, "Real"/"Juventus"), Antuan Qrizmann (Fransa, "Atletiko") və Klilian Mbappe (Fransa, PSJ) yarışacaq.

Qeyd edək ki, mükafatlandırma mərasimi golən il yanvarın 3-ü keçiriləcək.

"Bavariya"nın 450-ci qolu...

"Bavariya" UEFA Çempionlar Liqasında 450-ci qol həddini keçib.

Almaniya mətbuatında yayılan xəbərə görə, Bundesliga tomsilçisi CL-nin qrup mərhələsinin 5-ci turunda "Benfika"nın möglüb etdiyi oyunda (5:1) buna nail olub.

Aryen Robbenin ikinci qolu "Bavariya"nın bu turnirdə 450-ci qolu kimi tərihə düşüb. Almanlar bu qoləbə ilə qollarının sayını 453-ə çatdırıblar.

... "Barselona"nın

isə 20-ci qələbəsi

"Barselona" daha bir rekorda imza atıb. Kataloniya klubunun rekordu Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin PSV ilə sofor oyununda qeydə alınıb. Ernesto Valverdenin komandası 2:1 hesabı ilə qalib gəlməkə qrup birinciliyini rosmilosdırıb. Bununla da, "Barselona" 20-ci dəfə CL-də öz qrupunun qalibi olub ki, indiyədək heç bir klub bu uğura nail olmayıb.

Qeyd edək ki, "Barselona" yalnız 3 dəfə CL-in qrup mərhələsini lider kimi tamamlamayıb

Klub öz futbolçusu ilə bağlı fikrini dəyişdi

"Barselona"nın futbolçusu Osman Dembele bu qış Kataloniya klubundan ayrılmayaq. Bu barədə "El Mundo Deportivo" nəşri məlumat yayıb. Kataloniya klubunun 21 yaşlı hücumçunun "Barsa"dan ayrılmış istədiyi xəbərləri təzkib etdiyi vurgulanıb.

Qeyd edək ki, Dembelenin PSJ-ye transfer oluna bəlcəyi iddia olunurdu.

Xatırladaq ki, O.Dembélé La Liqada "Atletiko" ilə matçda (1:1) komandasının bərabərlik qolunu vurub. Buna nümunə olunur.

Bu həftə Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin 5-ci turuna yekun vurulub. Qitənin ən nüfuzlu futbol turnirində növbəti mərhələyə vəsiqə əldə edən komandaların əsas hissəsi müəyyənləşdir.

Qrup oyunlarının başa çatmasına bir tur qalmış. A qrupunda gözənləndiyi kimi, Madrid "Atletiko"su və Dortmund "Borussia"sı növbəti mərhələyə vəsiqəni təmsil ediblər. Qrupda Avropa Liqasına vəsiqə isə "Brügge"yə qismət olub. B qrupunda "Barselona" qrupu lider kimi tamamlayıb. İkinci vəsiqəni və Avroliqada çıxış edəcək klubun müqəddərəti isə son turda məlum olacaq.

"Tottenham" "Barselona"ya səfərdə qalib gələrə, İngiltərə tomsilçisi mübarizonu davam etdirə biləcək. Belə halda "İnter" in PSV üzrə qələbəsi formalı sayılacaq. Çünkü, şoxlu görüşlərə osaşın "Tottenham" İtaliya tomsilçisindən üstündür.

27 noyabr

E qrupu

AEK (Yunanistan) - "Ayaks" (Hollanda) - 0:2

"Bavariya" (Almaniya) - "Benfika" (Portuqaliya) - 5:1

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Bavariya	5	4	1	0	12:2	13
2. Ayaks	5	3	2	0	8:2	11
3. Benfika	5	1	1	3	5:11	4
4. AEK	5	0	0	5	2:12	0

F qrupu

"Lion" (Fransa) - "Mançester Siti" (İngiltərə) - 2:2

"Hoffenhaym" (Almaniya) - "Şaxtyor" (Ukrayna) - 2:3

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Mançester S	5	3	1	1	14:5	10
2. Lion	5	1	4	0	11:10	7
3. Şaxtyor	5	1	2	2	7:15	5
4. Hoffenaym	5	0	3	2	10:12	3

G qrupu

SSKA (Moskva, Rusiya) - "Viktoriya" (Çexiya) - 1:2

"Roma" (İtaliya) - "Real" (İspaniya) - 0:2

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Real	5	4	0	1	12:2	12
2. Roma	5	3	0	2	10:6	9
3. Viktoriya	5	1	1	3	5:15	4
4. SSKA	5	1	1	3	5:9	4

"Tottenham" (İngiltərə) - "İnter" (İtaliya) - 1:0
PSV (Hollanda) - "Barselona" (İspaniya) - 1:2

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Barselona	5	4	1	0	3:4	13
2. Tottenham	5	2	1	2	8:9	7
3. İnter	5	2	1	2	5:6	7
4. PSV	5	0	1	4	5:12	1

C qrupu

"Napoli" (İtaliya) - "Srvena Zvezda" (Sırbiya) - 3:1
PSJ (Fransa) - "Liverpul" (İngiltərə) - 2:1

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Napoli	5	2	3	0	7:4	9
2. PSJ	5	2	2	1	13:8	8
3. Liverpul	5	2	0	3	8:7	6
4. Srvena Zvezda	5	1	1	3	4:13	4

28 noyabr

A qrupu

"Atletiko" (İspaniya) - "Monako" (Fransa) - 2:0
"Borussia" (Dortmund, Almaniya) - "Brügge" (Belçika) - 0:0

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Atletiko	5	3	1	1	8:2	10
2. Borussia D	5	1	2	2	6:5	5

D qrupu

"Lokomotiv" (Moskva, Rusiya) - "Qalatasaray" (Sırbiya) - 2:0
"Porto" (Portuqaliya) - "Şalke" (Almaniya) - 3:1

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Porto	5	4	1	0	12:4	13
2. Şalke	5	2	2	1	15:4	8

29 noyabr

H qrupu

"Yuventus" (İtaliya) - "Valensiya" (İspaniya) - 1:0

"Manchester Yunayed" (İngiltərə) - "Yanq Boyz" (İsviçre) - 1:0

	O	Q	H	M	T/F	X
1. Yuventus	5	4	0	1	8:2	12
2. Manchester Y	5	3	1	1	6:2	10
3. Valensiya	5	1	2	2	4:5	5

30 noyabr

I qrupu

D ü n y a idmanı

Roje Federerin uğuru

Dünyanın tanınmış tenniscisi Roje Federer idman karyerasında 16 mövsümür ki, ATR reytingini ilk onluqda başa yurur.

Beləliklə, isveçli tenniscisi bu nöticə ilə ABŞ idmançıları Andre Aqassi və Cimmi Konorsu toqib edir. Bu üçlüün ardınca ispaniyali Rafael Nadal golir.

Xatırladaq ki, Roje Federer Böyük dəbilqə turnirinin fördi yarışlarının 20 qat qalibdir. O həm də cütlüklerin yarışında Pekin-2008 Olimpiadasının çempionudur.

İtalyanın "Roma" klubu Türkiyənin Milliyətçi Hərəkat Partiyasının sənədi Dövlət Baxçalı ÇL çərvizində "Real Madrid" lo keçirilən matça dəvət etmişdi.

Sən dəmə, bu dəvətə səbəb bozqurd işarəsidir (red.-baş barmaqla iki orta barmağı ovuca paralel şəkildə). İdeya Ramon Monçiniyə məxsusdur.

kildə birləşdirməklə alınan əl işarəsi). Belə ki, italyanlar bozqurd işarəsinə qlobal markaya çevirmək niyyəti ilə dünya miqyasında cəni simvoldan istifadə edən şəxslər olaqo yaratmaq istoyırlar. İdeya klubun idman direktoru Ramon Monçiniyo məxsusdur. O, türkiyəli biznesmen Nüsrət Gökcən'in dünyada möşhurlaşmasına yardımçı olan əl işarəsindən ilhamlanaraq "Roma" üçün bu tipdə qlobal marka yaratmaq istoyır.

Maraqlıdır ki, bu iddia "twitter" sosial şəbəkəsinin istifadəçiləri tərəfindən qaldırılıb. Qeyd edək ki, Dövlət Baxçalı "Roma"nın dəvətini qəbul etməyib.

Rekord tamaşaçı

Türkiyə Super Liqasında keçirilən oyunda rekord müəyyən edilib.

Pol Poqba futbola borcludur

Fransa yığmasının üzvü Pol Poqba futbola borclu olduğunu deyib.

"Məncəster Yunated" in şərəfini qoruyan yarımmüdafiəçi həyatda qazandığı hər şeyə

göro futbola borclu olduğunu söyləyib: "İnsanları monim həyat tərzim çox maraqlandırır. Onlar sosial şəbəkələrdən daim məni izləyirlər. Həyatda istədiyim hər şeyə nail olmuşam. Buna görə də mən futbola borcluyam".

Qeyd edək ki, Pol Poqba Fransanın GQ jurnalının keçirdiyi sorğuda ilin futbolçusu seçilib.

Qəzet Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı üzrə Bakı Bölgə Şöbəsində qeydiyyatdan keçib. Qeydiyyat N R-168 AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ BANKI VÖEN 9900001881 H/H AZ79IBAZ3809001944933849204 M/H AZ03NABZ013501000000002942 KOD 805722 VÖEN 1500306421

Baş redaktorun müavini:
A.B.Şirəliyev

Voleybol üzrə kişilərdən ibarət komandalar arasında 2022-ci il dünya çempionatı Rusiyada keçiriləcək.

Beynəlxalq Voleybol Federasiyasının konqresində 2022-ci il dünya çempionatına ev sahibliyi etmək istəyen ölkələrin namizədləkləri səs qoyulub. Səsvermə nöticəsində Rusiyanın namizədləyi təsdiq edilib. Qeyd olunur ki, turnirin keçiriləcəyi şəhərlər və yarışların vaxtı

Voleybol üzrə dünya çempionatı Rusiyada keçiriləcək

2019-cu ilin fevralında Beynəlxalq Voleybol Federasiyasının inzibati surasında müəyyən olunacaq.

Xatırladaq ki, voleybol üzrə dünya çempionatları hər dörd ildən bir keçirilir. Kişilərdən ibarət komandaların yarışları 1949-cu ildən, qadın yığmalarının turnirləri isə

1952-ci ildən təşkil olunur. Kişilər arasında turnirlərin ikisi (1952, 1962) və qadın komandaların yarışlarının üçü (1952, 1962, 1978) SSRİ-də keçirilib.

Qeyd edək ki, Rusiya voleybol üzrə dünya çempionatına ilk dəfə ev sahibliyi edəcək.

"Mən qayıdacağam"

UFC versiyası üzrə sabiq dünya çempionu Konor Makqreor 2019-cu ildə idman karyerasını davam etdirəcəyini deyib.

"2019-cu ildə idman karyerası davam etdirəcəyim. Yəni mən qayıdacağam. Hər biriniz dəstoyiniz üçün töşkükrümü bildirirəm", - deyib Konor Makqreor bildirib.

Qeyd edək ki, Konor Makqreor hazırlı dünya çempionu Həbib Nurməhəmmədov uduzmadından əvvəl idman 2 il fasilə vermişdi.

Alonso marafonda iştirak edəcək

Övvəllər Alonso və dəfələrlə NASCAR çempionu olmuş Cimmi Conson Böhreyn trasında nümunəvi çıxışlar keçiriblər. Pilotlar bu yürüşlərdə texnika mübadiləsi ediblər.

Xatırladaq ki, Fernando Alonso Formula-1 dünya çempionatlarında özünün son yürüşünü bu yaxınlarda noyabrın 25-də Əbu-Dabidə keçirilən Qran-Pri'də keçirib.

Formula-1 yarışlarında karyerasını başa vuran ispaniyalı pilot Fernando Alonso "Wayne Taylor Racing" qrupunun tərkibində və "Cadillac DLT-VR" avtomobili-

niň sükanı arxasında 2019-cu ilin IMSA seriyasından olan "Daytona 24 saat" marafonunda iştirak edəcək. Bununla bağlı "General Motors" şirkəti ilə pilot arasında razılıq oldu olunub.

Bu razılığa əsasən, Alonso "Indy 500" ofsanovi yürüşündə "Chevrolet" mühərrikli olan maşınla çıxış edəcək. Kontrakt haqqında açıqlama dekabrın əvvəlinə gözlənilir.

Qeyd edək ki, hazırda "Olimpik" Ukrayna Premer Lигasında 17 xalla 9-cu pillədə yer alır.

15 illik cəza

Sabiq futbolçunun narkolaboratoriyaya sahib olduğu aşkarlanıb.

Cənubi afrikalı futbolçu Mayk Manqena polis tərəfindən saxlanılıb. Məlum olub ki, onun fermasında narkolaboratoriya fəaliyyət göstərir. 60 yaşlı veteran futbolçunu 15 illik höbs cozası gözləyir.

Qeyd edək ki, Manqena vaxtilə İngilötərinin "Uotford" klubunun idman şərəfini qoruyub. Bir müddət əvvəl Mayk Manqena televiziyyada şərhçi kimi çalışıb.

Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlak Dövlət Reystri Xidməti Bakı Şəhər Ərazi İdarəsi tərəfindən **Ağayev Rövşən Qiyan oğlunu** adına verilmiş Texniki Pasport (qeyri-yaşayış binası qaraj inventar № 11/111) itdiyi üçün etibarsız sayılır

Qənbər Ağayev, Ələmdar Məmmədov, Nazilo İsmayılov, Aslan Şiroliyev və Murad Fərzəliyev

professor Əjdər Ağayevin
vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailə üzvlərinə dörün hüznlə başsağlığı verirlər. Allah rohmat eləsin!